

ten worden, indien zulks mogelijk is, ter beschikking gesteld van den Directeur van 's Lands Plantentuin te Buitenzorg; indien dit niet mogelijk is, worden zij vernietigd.

12. (1) Behalve de personen, die in het algemeen zijn belast met het opsporen van strafbare feiten, zijn met het opsporen van de in deze ordonnantie strafbaar gestelde feiten mede belast:

1e. de daartoe door de Residenten aangewezen ambtenaren bij het Binnenlandsch Bestuur;

2e. de boschbeheerders en de door hen aangewezen onder hen dienende ambtenaren en beampten;

3e. de personen belast met de uitoefening van het beheer over eenig natuurreservaat of natuurpark;

4e. de leden van de in artikel 12 van de Jachtordonnantie Java en Madoera 1940 bedoelde Jachtcommissies.

(2) De politioneele bevoegdheid van de in lid (1) onder 1e en 2e bedoelde personen strekt zich niet verder uit dan tot hun ambtsressort.

(3) De in lid (1) onder 1e tot en met 4e bedoelde ambtenaren en personen worden door of namens het Hoofd van gewestelijk bestuur voorzien van een legitimatiebewijs van een door den Directeur van Binnenlandsch Bestuur vast te stellen model, waarin hun politioneele bevoegdheid is omschreven.

13. (1) Alle op de bepalingen van de „Natuurmonumenten- en Wildreservatenordonnantie” (Staatsblad 1932 No. 17) gegronde voorschriften en maatregelen blijven, voor zoover niet strijdig met de bepalingen van deze ordonnantie, van kracht, totdat zij door andere, overeenkomstig de bepalingen van deze ordonnantie gegeven voorschriften of getroffen maatregelen zijn vervangen.

(2) Waar in ordonnanties, regeeringsverordeningen en besluiten wordt gesproken van:

a. natuurmonument,

b. wildreservaat,

wordt, zoolang niet anders is bepaald, daarvoor gelezen:

a. natuurreservaat,

b. natuurpark.

(3) In door derden op het tijdstip van de inwerkingtreding van deze ordonnantie binnen bestaande wildreservaten uitgeoefende rechten wordt geen wijziging gebracht dan nadat terzake met de rechthebbenden overeenstemming is verkregen.

14. (1) Deze ordonnantie kan worden aangehaald als „Natuurbeschermingsordonnantie 1941”.

(2) Zij is mede van toepassing op personen, behoorende tot de Inlandsche bevolking in rechtstreeks bestuurd gebied, die aan de rechtsmacht van den inheemschen rechter is onderworpen.

15. Deze ordonnantie treedt in werking met ingang van een nader door den Gouverneur-Generaal te bepalen datum.

Uitgegeven de dertienden Juni 1941 door de Algemeene Secretaris.

MONUMENTENORDONNANTIE

S. 1931—238.

(Besluit van den Gouverneur-Generaal van 13 Juni 1931 No. 19).

Hiermee vervallen verklaard: Artikel 528 van het Wetboek van Strafrecht voor Nederlandsch-Indië.

Art. 1. (1) Onder monumenten worden in deze ordonnantie verstaan:

a. door menschenhand tot stand gekomen onroerende of roerende zaken, deelen of groepen van zaken, dan wel overblijfselen daarvan, die in hoofdzaak ouder zijn dan 50 jaar of tot een tenminste 50 jaar oude stijlperiode behooren en voor de praehistorie, geschiedenis of kunst van groot belang worden geacht;

b. voorwerpen, die uit een palaeontologisch oogpunt van groot belang wor-

den geacht;

c. terreinen, waaromtrent gegronde aanwijzing bestaat, dat zij zaken als onder a en b bedoeld bevatten;

een en ander voor zoover zijn in een daartoe door de zorgen van het hoofd van den oudheidkundigen dienst aan te leggen en bij te houden register, aan te duiden als openbaar centraal monumentenregister, voorloopig dan wel definitief zijn ingeschreven.

(2) Met de in het vorig lid onder a bedoelde zaken worden gelijkgesteld en uit dien hoofde gelijktijdig ingeschreven de roerende of onroerende zaken, welke door hare oorspronkelijke of tegenwoordige bestemming daartoe behooren, alsmede terreinen, waarvan de beplanting, bebouwing of algemeene toestand van onmiddellijk belang is of worden kan voor de in het vorig lid onder a bedoelde zaken.

2. (1) Omtrent voorgenomen inschrijving van aan den Lande of autonome gemeenschappen toebehoorende of daarbij in beheer zijnde zaken wordt door den directeur van Onderwijs en Eeredienst overleg gepleegd met de autoriteit, bij wie de zaken in beheer zijn.

(2) Inschrijving van aan particulieren toebehoorende zaken kan geschieden al dan niet op verzoek. In het laatste geval geeft de directeur van Onderwijs en Eeredienst aan den eigenaar of rechthebbende, per geadviseerden dienstbrief of zoo noodig telegrafisch, dan wel door tusschenkomst van den betrokken regent, voor zoover Java en Madoera betreft, en elders den plaatselijken bestuursambtenaar kennis van het voornemen tot inschrijving, waartegen de betrokkene binnen drie maanden na de dagteekening der kennisgeving bij genoemd departementshoofd in verzet kan komen. Indien de eigenaar of rechthebbende geen bekend adres in Nederlandsch-Indië heeft en geen gevolmachtigde, of indien hij niet bekend is, geschiedt de kennisgeving door oproeping in de Javasche Courant en een of meer nieuwsbladen, zoo mogelijk in het gebiedsdeel, waarin de zaak zich bevindt. De oproeping geschiedt tweemaal met een tusschentijd van tenminste een maand. Verzet moet in dit laatste geval zijn aangeteekend binnen drie maanden na den datum van plaatsing der laatste oproeping.

(3) Indien binnen den vastgestelden termijn verzet wordt aangeteekend, wordt door den directeur van Onderwijs en Eeredienst het advies ingewonnen van den voorzitter der oudheidkundige commissie, welk advies aan de Regeering wordt overgelegd, indien de beslissing in eersten aanleg of hooger beroep bij Haar berust.

(4) Zoodanig advies wordt eveneens gevraagd en gelijkerwijs aan de Regeering overgelegd, indien het hoofd van den oudheidkundigen dienst dan wel de directeur van Onderwijs en Eeredienst geen aanleiding tot inwilliging van een verzoek tot inschrijving aanwezig acht.

(5) Indien er, naar het oordeel van den directeur van Onderwijs en Eeredienst, gedurende den tijd, dat een voorstel of een verzoek tot inschrijving in behandeling is, gevaar bestaat, dat de toestand, waarin de betrokken zaak zich bevindt, belangrijk verslechteren zal, kan hij last geven tot voorloopige inschrijving in het openbaar centraal monumentenregister. Deze geldt voor een termijn van 3 maanden, welke termijn twee maal met een gelijken duur kan worden verlengd. Van de voorloopige omschrijving en van verlenging van den termijn wordt onmiddellijk kennis gegeven aan de autoriteit, bij wie de zaak in beheer is, of aan den eigenaar of rechthebbende.

(6) Definitieve inschrijving geschiedt op last van den Gouverneur-Generaal, voor zoover betreft onroerende zaken met hetgeen geacht wordt daarbij te behooren, en overigens op last van den directeur van Onderwijs en Eeredienst. Van de definitieve inschrijving wordt onmiddellijk mededeeling gedaan in de Javasche Courant; tevens wordt zij ter kennis gebracht van de autoriteit, bij wie de zaak in beheer is, of van den eigenaar of rechthebbende.

(7) Gedurende een termijn van één jaar kan door den eigenaar of rechthebbende een verzoek tot vernietiging van een op grond van een der bepalingen van dit artikel door den directeur van Onderwijs en Eeredienst genomen beslissing tot den Gouverneur-Generaal worden gericht.

(8) Van de definitieve inschrijving wordt, indien van de zaak een eigendoms-

acte bestaat, op de minuut en zooveel mogelijk ook op de grosse die acte kosteloos aanteekening gehouden door den griffier of anderen met de bewaring van bedoelde minuut belasten ambtenaar, die daartoe van elke inschrijving van het hoofd van den oudheidkundigen dienst mededeeling ontvangt.

3. (1) Doorhaling van een voorloopige of definitieve inschrijving in het openbaar centraal monumentenregister geschiedt op last van den directeur van Onderwijs en Eeredienst indien zij door hem is bevolen en anders op last van den Gouverneur-Generaal.

(2) Ten aanzien van de doorhaling zijn van overeenkomstige toepassing de voorschriften onder (2), (3), (4), (6), (7) en (8) van het vorige artikel.

4. (1) Schade door den eigenaar of rechthebbende rechtstreeks tengevolge van de inschrijving van een zaak in het openbaar centraal monumentenregister geleden, wordt door het Land vergoed.

(2) Onmiddellijk na de inschrijving doet de Gouverneur-Generaal indien door den eigenaar of rechthebbende schade, als bedoeld in het vorige lid, is geleden, aan den belanghebbende een schadeloosstelling aanbieden. Indien dit aanbod niet binnen drie maanden is geschied, of de belanghebbende met het aangeboden geen genoegen neemt, wordt de schadeloosstelling vastgesteld door drie deskundigen, van welke partijen er elk een en deze laatsten tezamen den derde aanwijzen.

5. (1) De eigenaar of beheerder van een monument is verplicht dit in goeden staat te onderhouden.

(2) Bij nalatigheid kan hij door den directeur van Onderwijs en Eeredienst worden aangeschreven, de voor het onderhoud noodig geachte werken uit te voeren binnen een door dit departementshoofd te bepalen termijn; hij is gehouden, daarbij te volgen de door of namens het hoofd van den oudheidkundigen dienst gegeven aanwijzingen.

(3) Blijft de eigenaar of beheerder in gebreke de in lid (2) bedoelde werkzaamheden uit te voeren, dan kunnen deze van Landswege worden uitgevoerd, waarna de kosten geheel of gedeeltelijk op dien eigenaar of beheerder kunnen worden verhaald.

(4) Indien de bestemming van een monument schade berokkent aan of gevaar oplevert voor dat monument, kan het ten name van den Lande worden onteigend ook zonder voorafgaande verklaring, dat het algemeen nut onteigening vordert.

(5) Het hoofd van den oudheidkundigen dienst kan alsdan onmiddellijk inbezitneming van het monument gelasten; hij dient daarop zoo spoedig mogelijk een voorstel tot onteigening bij den Gouverneur-Generaal in.

(6) De Gouverneur-Generaal gelast of weigert de onteigening na raadpleging van den directeur van Onderwijs en Eeredienst.

(7) Indien onteigening wordt gelast, doet de Gouverneur-Generaal aan den eigenaar of rechthebbende een schadeloosstelling aanbieden. Indien dit aanbod niet binnen drie maanden is geschied, of de belanghebbende met het aangeboden geen genoegen neemt, wordt de schadeloosstelling vastgesteld door drie deskundigen, van welke partijen er elk een en deze laatsten tezamen den derde aanwijzen.

(8) Wordt de onteigening geweigerd, dan wordt het monument onmiddellijk wederom ter beschikking gesteld van den eigenaar of rechthebbende en dezen de rechtstreeksche schade, door hem ten gevolge van de inbezitneming van het monument geleden, vergoed. Het bepaalde bij het vorige lid betreffende aanbod en vaststelling der schadevergoeding vindt overeenkomstige toepassing.

6. (1) Het is verboden zonder vergunning van het hoofd van den oudheidkundigen dienst uit Nederlandsch-Indië uit te voeren: voorwerpen, welke voorloopig of definitief in het openbaar centraal monumentenregister zijn ingeschreven of, ingevolge artikel 8 lid (2), geacht worden daarin voorloopig te zijn ingeschreven, zoomede voorwerpen, dateerende uit den vóór-Mohammedaanschen tijd, ook al zijn zij niet in genoemd register ingeschreven.

(2) Het is verboden zonder toestemming van het hoofd van den oudheidkundigen dienst een monument te herstellen, te vernietigen, in het uiterlijk, den vorm of de bestemming daarvan verandering te brengen, onroerende zaken aan

een monument te onttrekken dan wel tot een monument behoorende een monument uitmakende roerende zaken naar een andere plaats te vervoeren.

(3) Aan de toestemming kunnen door genoemd diensthoofd voorwaarden worden verbonden.

(4) Het toezicht op de verrichtingen, waartoe toestemming wordt verleend, berust bij den oudheidkundigen dienst.

(5) Op schriftelijk of telegrafisch verzoek van het hoofd van den oudheidkundigen dienst doet de betrokken assistent-resident, voor zoover Java en Madoera betreft, en elders het hoofd van plaatselijk bestuur gelasten, dat, desnoods op kosten der overtreders, wordt weggenomen, belet of verricht hetgeen zonder de toestemming van dat diensthoofd, dan wel in strijd met krachtens lid (3) opgelegde voorwaarden is verricht, ondernomen of nagelaten. Behalve in spoedeisende gevallen geschiedt dit niet, dan nadat de eigenaar, rechthebbende of beheerder door of namens genoemd diensthoofd is gewaarschuwd.

(6) Het hoofd van den oudheidkundigen dienst is bevoegd te gelasten, dat monumenten, welke in strijd met het bepaalde bij lid (1) of (2) van dit artikel naar een andere plaats zijn of worden vervoerd, worden aangehouden en naar de plaats, waar zij zich hebben bevonden, worden teruggebracht.

(7) Aan het hoofd van den oudheidkundigen dienst, de door hem aan te wijzen ambtenaren van zijn dienst, alsmede aan andere personen, voorzien van een schriftelijke machtiging van het diensthoofd, wordt door den eigenaar of beheerder van, of den rechthebbende op een monument, toegang daartoe verleend. Indien deze na een schriftelijk verzoek wordt geweigerd, kan de betrokkene zich door den betrokken assistent-resident, voor zoover Java en Madoera betreft, en elders het hoofd van plaatselijk bestuur toegang doen verschaffen, behalve tot die gedeelten, waarvan het betreden volgens godsdienstige voorschriften of algemeen erkende godsdienstige opvattingen is verboden.

(8) Op een door of namens het hoofd van den oudheidkundigen dienst gedaan verzoek verleent de eigenaar of beheerder van of rechthebbende op een monument zijn medewerking om dit te doen opmeten, in teekening te brengen, te beschrijven en te fotografeeren. Bij weigering kan de hulp van den sterken arm worden ingeroepen om de gewenschte verrichtingen mogelijk te maken.

(9) De Gouverneur-Generaal beslist, of op de tot monument aangewezen terreinen de uitoefening van landbouw- of boschbedrijf al dan niet zal zijn toegestaan.

7. (1) In geval van overdracht van een monument is de eigenaar of rechthebbende gehouden het hoofd van den oudheidkundigen dienst tenminste veertien dagen van te voren van het voornemen tot overdracht in kennis te stellen.

(2) Hij, die het bezit van een monument verliest of verkrijgt, is verplicht daarvan binnen den in lid (1) genoemden termijn al dan niet door tusschenkomst van een bestuursambtenaar aan het hoofd van den oudheidkundigen dienst kennis te geven, in het geval van verlies onder bekendstelling van de omstandigheden, waaronder dit heeft plaats gevonden.

(3) Van alle veranderingen van bezit van een monument, alsmede van verlies daarvan, wordt aanteekening gehouden in het openbaar centraal monumentenregister.

8. (1) De vinder van een schat in den zin van artikel 587 van het burgerlijk wetboek, waarvan redelijkerwijze kan worden vermoed, dat zij een roerende zaak, als bedoeld in lid (1) sub a of b of lid (2) van artikel 1 van deze ordonnantie, uitmaakt, is verplicht daarvan onverwijld mededeeling te doen aan den regent, voor zoover Java en Madoera betreft, en elders het hoofd van plaatselijk bestuur, in wiens ressort de vinder zijn domicilie heeft, welke ambtenaar met deze aangifte, in belangrijke gevallen telegrafisch, het hoofd van den oudheidkundigen dienst in kennis stelt, onder mededeeling van de bijzonderheden, die te zijner kennis zijn gekomen.

(2) Gevonden voorwerpen, als bedoeld in het vorige lid, alsmede de vindplaatsen, met een door den betrokken regent, voor zoover Java en Madoera betreft, en elders het hoofd van plaatselijk bestuur aan te geven begrenzing, worden door de vondst zelve geacht als voorloopig te zijn ingeschreven in het openbaar centraal monumentenregister. De voorschriften van artikel 2, lid (5), zijn te de-

zen van overeenkomstige toepassing.

(3) Het hoofd van den oudheidkundigen dienst kan voor de definitieve inschrijving voor rekening en risico van den Lande, opzending der gevonden voorwerpen aan zijn adres te Batavia gelasten.

(4) De in het eerste lid bedoelde schatten kunnen ten name van het Land worden onteigend ook zonder voorafgaande verklaring, dat het algemeen nut onteigening vordert. Op deze onteigening is van toepassing het bepaalde bij artikel 5 lid (5) tot en met (8).

9. Het is verboden opgravingen te verrichten naar zaken, als omschreven in het eerste lid van artikel 1 van deze ordonnantie sub a en b, zonder schriftelijke vergunning van het hoofd van den oudheidkundigen dienst. Aan deze vergunning kunnen voorwaarden worden verbonden. Niet nakoming van deze voorwaarden kan intrekking van de vergunning ten gevolge hebben.

10. Tegen de door het hoofd van den oudheidkundigen dienst krachtens artikel 6 leden (1) en (2) en artikel 9 genomen beslissingen, tegen de door hem krachtens artikel 6 lid (3) en artikel 9 gestelde voorwaarden, alsmede tegen de door hem krachtens artikel 5 lid (2) gegeven aanwijzingen, kunnen door belanghebbenden binnen vier maanden na den datum van verzending van het desbetreffend schrijven van genoemd diensthoofd, bezwaren worden ingebracht bij den directeur van Onderwijs en Eeredienst. Deze beslist na ingewonnen adviezen van den voorzitter der oudheidkundige commissie.

11. Ter uitvoering van deze ordonnantie worden bij Regeeringsverordening nadere voorschriften gegeven voor eigenaren van, rechthebbende op en beheerders van monumenten ter verzekering van de instandhouding van die monumenten, alsmede met betrekking tot het openbaar centraal monumentenregister.

12. (1) Overtreding van het bepaalde bij artikel 6 lid (1) of (2) of artikel 9, niet-nakoming van de verplichting, opgelegd bij artikel 7 lid (1) of (2) of artikel 8 lid (1), alsmede niet-nakoming van de voorwaarden, gesteld krachtens artikel 6 lid (3) of artikel 9, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste vijfhonderd gulden.

(2) Indien een bij het vorige lid strafbaar gesteld feit gepleegd is door of vanwege een rechtspersoon, wordt de strafvervolgung ingesteld en de veroordeeling uitgesproken tegen de bestuurders of vertegenwoordigers in Nederlandsch-Indië.

(3) De voorwerpen bedoeld bij artikel 6 lid (1), artikel 7 leden (1) en (2), artikel 8 lid 1 en artikel 9, kunnen, voor zoover zij den veroordeelde toebehooren, worden verbeurd verklaard.

(4) De in het eerste lid strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als overtredingen.

13. Behalve de personen die in het algemeen belast zijn met het opsporen van strafbare feiten, zijn met het opsporen van overtredingen van de bepalingen dezer ordonnantie ieder binnen zijn ressort, mede belast:

- a. het hoofd van en de ambtenaren bij den oudheidkundigen dienst;
- b. het personeel bij den dienst van het boschwezen, vanaf den rang van opziener (opzichter);
- c. de met het plaatselijk toezicht op uitvoering van werken belaste ambtenaar der burgerlijke openbare werken.

14. Deze ordonnantie kan worden aangehaald onder den titel van „Monumentenordonnantie”.

Ten derde:

Deze ordonnantie treedt in werking met ingang van den dertigsten dag na dien harer afkondiging.

Uitgegeven den dertigsten Juni 1931 door de Algemeene Secretaris.